

ტყეების გაჩეხვა

ტყეები აუცილებელია დედამიწაზე სიცოცხლისთვის და მოიცავს დაახლოებით 30%-ს

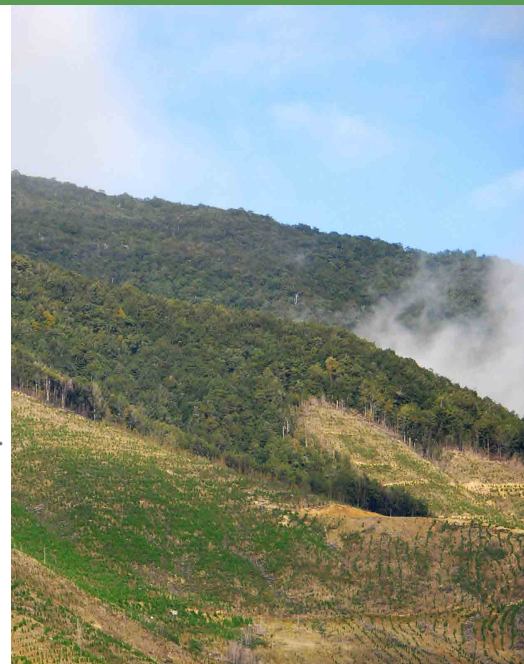
გლობალური მიწის ფართობი (FAO 2015). ისინი იცავენ დიდ ნაწილს

ბიომრავალფეროვნებას და მთავარ როლს ასრულებს CO₂-ის ფიქსაციაში.

ტყეების გაჩეხვის მთავარი მიზეზი ტყეების მიწად გადაქცევაა

სამეურნეო. ისტორიულად, ტყე პირველად გაქრა ჩრდილოეთ ქვეყნებში.

მაგრამ ახლა ტროპიკულ ტყეებს საფრთხე ემუქრება.

ტყეების განადგურება ტანსანიაში, მარტინ ვეგნანი

ძალიან ძველი პრაქტიკა

პრეისტორიული ადამიანი ცხოვრობდა ტყეში, ან ძალიან ახლოს, რომელიც დაფარული იყო

ყველა კონტინენტი. მონადირეები: შემგროვებლები, კაცები ცხოვრობდნენ

რესურსები მათ უზრუნველყოფდა: ცხოველები, მცენარეები, ველური ხილი და კენკრა.

ტყეების განადგურება, განსაკუთრებით ხანძრის შედეგად, დაიწყო ნეოლითში

სოფლის მეურნეობის აღმოჩენით, პრაქტიკულად, ამავე დროს ქ

მსოფლიოს რამდენიმე რეგიონი: ახლო აღმოსავლეთი და ხმელთაშუა ზღვის შემოგარენი,

ჩინეთი, მექსიკა... სახნავი მიწა რომ ჰქონდეს, კაცები წვავენ და

განმედილი, მაგრამ იმდროინდელი მოსახლეობის მასშტაბით შეზღუდული გზით.

ეს პროცესი გაიზრდა საუკუნეების განმავლობაში, განსაკუთრებით შუა საუკუნეებში

ევროპა განმედი ბერებით, რომლებიც უკან დაახევნ ტყიან ტერიტორიებს

სარგებელს მოუტანს ნათესებს და მდელოებს. კარლოს დიდის დროს (XI ს.) მეტი

1000 სამონასტრო თემი სახლდება ტყეში და მონაწილეობს

დიდი განმედეები. გლეხები უერთდებიან განმედე ბერებს და

ნათესები ფართოდება ტყის საზიანოდ, იქამდე, რომ ომის დაწყებისას

ასი წლის წინ (მე-14 საუკუნე) საფრანგეთი ნაკლებად ტყიანი იყო, ვიდრე დღეს.

მე-16-დან მე-18 საუკუნემდე საფრანგეთში ტყე გადაჭარბებული იყო: გემომშენებლობა,

ნახშირი მეტალურგიისთვის და საყრდენი ხე მალაროებისთვის

რკინა და ქვანახშირი; ტყის ფართობი 9 მილიონზე ნაკლებს შემცირდა

ჰექტარზე. მე-19 და მე-20 საუკუნეების ბოლოს, ამბიციური ტყეების გაშენება

(Landes de Gascogne) საშუალებას მოგვცემს დავბრუნდეთ დამკვიდრებულ ტერიტორიაზე

დღეს 16 მილიონ ჰექტარზე, ანუ ეროვნული ტერიტორიის 29%.

დასამახსოვრებლად

პრეისტორიული დროიდან ხე იყო ფართოდ გამოყენებული მასალა გათბობისთვის.

ხელსაწყოების დამზადება და მშენებლობა (სახლები, ნავები) მაგრამ პირველი

ტყეების გაჩეხვის მიზეზად რჩება მიწის მოთხოვნილება კულტივირებისთვის და მეცხოველეობისთვის.

პიერ დე რონსარმა მე-16 საუკუნეში აიღო

ტყის დაცვა თავის რეგიონში.

„მისმინე, მეტყვე, ოდნავ გააჩერე მკლავი!

ეს არ არის ტყეები, რომლებსაც ჩამოყრით;

ვერ ხედავ სისხლს, რომელიც ძალით წვეთებს,

ნიმფები, რომლებიც ცხოვრობდნენ მძიმე ქერქის ქვეშ?

მკვლელი სასველი, თუ ქურდი ჩამოახრჩვეს,

მცირე ღირებულების ნადავლის გაძარცვა,

რამდენი ხანძარი, რკინა, სიკვდილი და გასაჭირი

იმსახურებ, ბოროტმოქმედო, ჩვენი ქალღმერთების მოკვლა? ”

„ლოგერების წინააღმდეგ

გასტინის ტყის”

პიერ დე რონსარი (1524-1585)

კლინინგაი, ალექსანდრინი

აჩქარება თანამედროვე დროში

თანამედროვე ტყის გაჩეხვა მნიშვნელოვნად განსხვავდება ერთი კონტინენტიდან მეორეზე და მრავალი მიზეზი აქვს.

ჩრდილოეთ ნახევარსფერო

ეს არის ხმელთაშუა ზღვის ტიპის რეგიონები, ხანძრის შემდეგ, რომლებიც ყველაზე მეტად დაზარალებულნი და დაინახეს მათი ხეების სახეობები.

ეს უკანასკნელი ქრება მაკიას ან ბუჩქნარის სასარგებლოდ.

ამას მოწმობს პორტუგალიაში ან საბერძნეთში გასული ათწლეულის განმავლობაში და ახლახანს ძალიან დიდი ხანძრები

კალიფორნია, ძალიან ძლიერი გვალვების და უკონტროლო მშენებლობების შემდეგ, ძალიან ახლოს ტყიან ადგილებში. ჩვენ შევძელით

ასევე აქა-იქ აღნიშნეთ გარკვეული პოპულაციების ზედმეტად ექსპლუატაცია ხე-ტყის მრეწველობის (ქალაქის ქარხნის) მომარაგებისთვის.

სამხრეთის ქვეყნები

სწორედ სამხრეთ ნახევარსფეროში ტყის განადგურება დრამატულად იჩენს თავს.

ტკიპა. ეს ყოველთვის სათავეს იღებს მამაკაცის დაუფიქრებელი მოქმედებიდან მათზე

ბუნებრივი გარემო. ამრიგად, ჩვენ შევძელით ტყეების გადაჭარბებული ექსპლუატაციის დაკვირვება

ტროპიკული ტერიტორიები ძვირფასი ტყეებისთვის, მაგალითად ტაილანდში, სადაც გაქრა

სახეობები, როგორიცაა Tek.

რასაც ჩვენ ვუნოდებთ სანვავის შეშის კრიზისს, აშკარაა ბევრში

ღარიბი ქვეყნები, განსაკუთრებით სუბსაჰარის აფრიკაში. პოპულაციები

სოფლის და ხანდახან ქალაქგარე მოსახლეობა შემას აგროვებს სამხარეულოსთვის

საკვები, რომელიც იწვება ძალიან დაბალი ეფექტურობის ღუმელებში, ან რისთვის

ნახშირის წარმოება.

ხის ეს კოლექცია შესრულებულია ხის რეგენერაციის ბუნებრივი ციკლის პატივისცემის გარეშე.

ტყის სადგომები. ესენი საბოლოოდ ქრება და გზას უთმობენ

დეგრადირებული ტერიტორიები, სადაც გადაჭარბებული ძოვება იწვევს სტერილობას

ნიადაგები, შეუფერებელი ადამიანის საქმიანობისთვის (უდაბნოების ფენომენი).

ტყეების განადგურება სამრეწველო კულტურებით ჩანაცვლების მიზნით

ინტენსიური მეურნეობა ამჟამად ეკოსისტემის დეგრადაციის მთავარი მიზეზია

სამხრეთის ქვეყნებში. ტრადიციულად, კაცები ცეცხლს უკიდებენ ტყეს

დაამყარონ სახნავი მიწა, რათა გამოკვებონ თავიანთი ახლობლები, მაგრამ

შესაბამისი ადგილები შეზღუდული იყო.

კოლონიზაციის დროიდან აფრიკაში, აზიასა და სამხრეთ ამერიკაში,

ეს იგივე ფენომენი ძალიან ფართო მასშტაბით ვითარდება გასაშენებლად

საექსპორტო პროდუქცია: კაკაო, ყავა, ჩაი, არაქისი, ანანასი...

შეშა, ენი სპრეტი

ტყეების განადგურება, მეტ ციმბრმანი

ტასმანია, მარტინ ვეგმანი

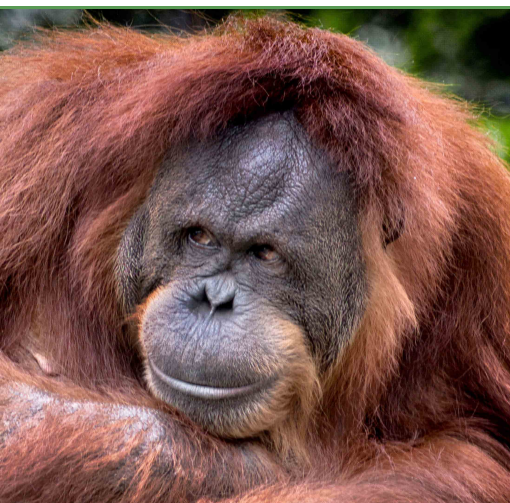

უახლესი და დრამატული მაგალითები

ყველა წარმოდგენილ შემთხვევაში, ნოტიო ტყეები და ძალიან მრავალფეროვანი ეკოსისტემები, რომლებიც იცავენ ფაუნის ძალიან მრავალფეროვნებას ველური და ძალიან მდიდარი ფლორა, ქრება. მათ ანაცვლებს დიდი კულტივირებული ტერიტორიები ან მდელოები, ბევრი

უფრო ღარიბი ფაუნისა და ფლორის თვალსაზრისით და ზოგჯერ უდაბნოში.

ორანგუტანი ინდონეზიაში, Pxhere

ინდონეზიასა და მალაიზიაში ნადგურდება ტროპიკული ტროპიკული ტყეები და შეცვალა პალმის ზეთის პლანტაციები. ინდონეზია განიცდიდა დროს მნიშვნელოვანი ხანძარი ბოლო 30 წლის განმავლობაში. 5 მილიონი ჰექტარი განადგურებულია კუნძულ ბორნეოზე 1983 წელს, ანუ ბელგიის, ლუქსემბურგისა და ჰოლანდიის ნაწილიდან. 1998 წელს დიდი კომპანიები ალბათ განზრახ გამოიწვია დაახლოებით 10 მილიონი ჰექტარი ფართობის უზარმაზარი ხანძარი

გააფართოვონ თავიანთი ზეთის პალმის პლანტაციები.

ინდონეზიაში, ჟოქოსის ზეთის გაფართოების ახლა კარგად ცნობილი ილუსტრაცია პალმა ტყის საზიანოდ არის დიდი მაიმუნების გაუჩინარება (ორანგ-უტანი),

მათი ტრადიციული ჰაბიტატის განადგურების შემდეგ.

ბრაზილიური ამაზონი ნადგურდება, რათა გზა გაუხსნას ფართო მეცხოველეობას ან სოიოს გაშენებამდე. ამერიკის მკვიდრი მოსახლეობა, რომელიც ცხოვრობს ტყეს თავიანთი ტერიტორიიდან აგროინდუსტრიული კომპანიები დევნიან და უფრო და უფრო შორს უნდა შეაფაროს თავი ამ ახალ საქმიანობას. ამაზონი წარმოადგენს ბიომრავალფეროვნების უდიდეს წყალსაცავს მსოფლიოში. ამ ეკოსისტემის ტყის გაჩეხვა ერთ-ერთი ყველაზე იქნება ძირითადი ეკოლოგიური კატასტროფები, რომლებიც შეიძლება მოხდეს 21-ე საუკუნეში. რაც ძალიან შემაზოფოთებულია არის უდიდესი სივრცის გაქრობის რისკი პლანეტის ტროპიკული ტყე. პრიმიტიული ტყეების დიდი ტერიტორიებით, რომლებიც

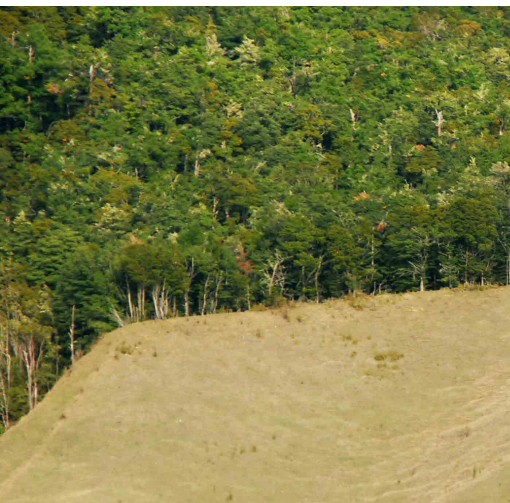
არასოდეს ყოფილა კოლონიზებული ადამიანის მიერ.

მადაგასკარი ნათლად ასახავს ტყეების გაჩეხვით გამოწვეულ ეკოლოგიურ კატასტროფას. მალაგასიის კუნძულის კონტექსტში ცხოველთა და მცენარეთა სახეობები ცხოვრობდნენ უნიკალური მსოფლიოში; ისინი გაქრნენ სავანის სასარგებლოდ, სხვები იყვნენ შეიცვალა საექსპორტო კულტურებით; მალაგასიის ტერიტორიის ორი მესამედი დღეს შედგება გაფანტული მცენარეებით მოფენილი ღარიბი ნიადაგები, ან

გულწრფელად შიშველი.

აზიაში, ზენოლის გამო, ტყეების დისპერსიაც საკმაოდ დიდია დემოგრაფიული. ჩინეთი უძველესი დროიდან ანადგურებდა თავის ტყეებს და აღარც ტყის ტერიტორიების მხოლოდ 8%. ტყეების გაჩეხვა ასევე მძვინვარეა ავსტრალიაში რომელმაც სულ ახლახან გადადგა ნაბიჯები თავისი პირველყოფილი ტყეების დასაცავად

განსაკუთრებული ეკოლოგიური მნიშვნელობა.

ტყის გაღწევა. მარტინ ვუგმანი

ტყეების განადგურება ამაზონში, ბრაზილია © Google Earth